

Latweefchu Alwises.

Nr augstas Gewefchanas = Kummissiones sianu un nowehleschanu.

Nr. 41. Zettortdeenâ 9tâ Oktobera 1830.

No augfchsemes.

Scho gadd wiffi laudis, gudraki ne kâ pehrn buhdami, jau pee laifa sawas kartuppeles no-nehme. Bet mehs gan lohti mas effam israkfufchi, no 1 puhra 3 un ja dauds 4 puhru. To darrija ta wehsa waffara. Kudsi, ausas un meeschi, paldees schehligam Deewam! labbi is-dewahs, grifki ne wiffai, bet seemas kweeschi, fo jau knappi fehjam, pawiffam sifki irr. Win-ni augumâ bija sinufki, bet graudineem naw ne kahds breedums, un tee kâ no ruhfas apnemti, tã kâ daschai muifchai peetruhke labbas fehklas. Ne weens ne warr saprast, kas tẽ par wainu!

L.

Drohfschprahtiga schehlfirdiba.

Gohda-darbs irr teizams, kad ir tas, kas to darrijis, to ne darrija wis teifschanas un slawas dehl. Tapehz ir es taggadin fchẽ gribbu isteift, kas preefsch pahri neddelahm muhsu mallã no-tizzis, bet fo pats ne fenn tiffai wehl fcaidri sin-naht dabuju.

Tanni 17tã Augusta mehnescha deenã, paschã wakkarã, zehlehs stiprs pehrkons no deenas-widdus-puffes, kas Leifchõs, Gihkanes muifchas muhretã Nerretinas-frohgã eespehre, kas us pascha Kursemmes rohbescha, ne tahli no Pikkalnes muifchas stahw. Tee Schihdu=eedsihwotaji glahbe zil spehdami no sawahm leetahm, un ihpaschi teem pee ta palihdsigs rahdijahs weens jauns pasihstams Schihdu-puifis, no 18 gad-deem, kas preefsch pahri stundahm tiffai schinnĩ frohgã bija eebrauzis. Ir kad ugguns ahtri pa salmujuuntu bija isplattijees, un wiffu frohgu jau pahrnehmis, fchis Schihdu-puifis wehl eefkreen deggofchã istabã, fur jau leesmas eefschã schah-wahs, kas winnam waigu un rohkas bija ap-swillinajufchas, un fur jau tif dauds duhmi bija,

ka wairs ne warreja attift ahrs-durwis, un tif fo ar mohkahm fuknã (fehke) eemuffa, durwis ais fewim aisfisdams. Te par laimi atrohn kubbulu ar uhdeni, ar fo brihscham durwis, brihscham sawu lohti twihfdamu waigu aplaifta. Bailes tam useet, ka ir fchẽ ugguns tam ne dsihthõs paffat, un tas fahf pehz glahbschanas brehft. Gan tee ahra stahwedami dsird winna fleegfchanu, bet neweens ne drihft wairs lees-mãs dohtees. Tad tas drohfschprahtigais Gihkanes muifchas kutscheris, kas patlabban arri no muifchas attezzejis, bes ilgas apdohmaschanas usfauz zitteem: Puifchi! sneegfimees zits zittam rohku! Us juns palaudamees, ka juhs manni iswilkfeet, ja es sakluptu, es lehfschu wehl pa durwim eefschã, un raufsfichu to nabbadfinu glahbt. Us scheem wahrdeem 5 wihri faker-rahs, un schis gohda-wihrs darra kã fazzijis, atplehfsch tahs jau no ahrspuffes deggofchas fuknasdurwis, un israuj to nabbagu Schihdu, kas bes winna drohfschas un schehligas firds teefcham sawu gallu buhtu dabujuis. Rohkas un waigs tam Schihdam tif lohti bija eewainohs, ka muhsu Dakteru kungs, pee ka winsch tuhliht tappe aiswests un kas winna ahrstefchanu us-nehme, no reises dohmaja, ka winna azzis, fo tuhfkuma dehl pawiffam ne warreja redseht, pohstã eefchoht; bet ar Deewa paligu winsch to tatschu irr isdseedejis.

Kam pee fcha stahsta lassifchanas ne schau-tahs prahã tee wahrdi, fo muhsu pestitais tanni lihdsibã no ta schehlfirdiga Samaritera tam rakstu-mahzitajam usfauze: eij, un darri tapatt arridsan! Wagner.

Tee fahribas = augti.

(Weens austruma semmes stahfis.)

Allam, tas Sultans no tahs semmes Indostan, aizinaja weenã rihtã pee fewim zaur sawu ful-

laini, to Uziba, weenu drohfschu un firdigu jaunelli. Kad nu tas pee ta Sultana atnahjis bij, tad winsch to ar scheem wahrdeem usrumaja: „Kad es preefsch kahdeem mehnescheem to lehgeri ta Kehnina no Golkonda semnes uswinneju, atraddu es tai pascha weenu firmu wihru no 340 gaddeem wezzu, eefsch kehdehm eeflehgtu, fo es palaidu wallam. Dauds neddelas aiseetu man, kamehrt winna likteni pilnigi isstahstihu, fo tas par tik dauds gaddeem peedsihwojis. Es dewu winnam brihwibu us sawu tehru semmes pilsfatu Bengal noet, kurrâ tas ar to wahrdu: tas wezzais wihrs, pasihstams bija. Zehfschu winna waigi pawiffam eekritufchi un winna matti tik balti ka sneegs bij, tad tomehrt tas farkanums winna waigu pilnigi parahdija to wesselibu winna meesu. Es waizaju to, zaur kahdu padohmu jeb sumafchanu winsch irr warrejis tik dauds gaddus pasaulê fadsihwoht? Un tas man atbildeja: ka winna tehws, kas 350 gaddus wezs tappis, effoht winnam trihs mehrus uhdens no tahs fallas Boriko eedewis, zaur kuru winsch tad trihsreis jaunaks palizzis, bet kurrâ weetâ pasaulê ta falla rohnotees, no tam ta tehws tik pat mas sumajis stahstiht, ka winsch man. Tik allasch atbildejis: ka winsch to uhdeni no weena ne pasihstama wihra nopirzis. — „Bet nu,“ teize tas Sultans, „tu Edans dehls Uziba, eij un mefle man to fallu Boriko, ka es tur no tahs to dsihwibas uhdeni arridsan smelt warru. Tu effi, ka es dsirdu, weens no teem drohfschafeem jaumefleem, atraddisi tu to, tad gaida gohds un baggatiba terwi; bet ja nè, tad muhscham preefsch mannahm azzim wais ne rahdees, zittadi . . .“ Uziba no ta wahrda „zittadi“ skaidri noprasdams, ka winnam tad slitti klahschotees, ja to brihnuma fallu dabbuht ne warreschoht, apfohlijahs angsti, ka winsch katru semnes stuhriti ismekleschoht un agraki atnahft ne gribboht, lihds kamehrt to dahrgu mantu dabbujis buhschoht. Tas Sultans dewe winnam tik dauds zetta-naudas lihds, zik winsch tik spehja panest. Uziba tuhda obtrâ rihâ ar noffkummufchu firdi dewehs us zeltu, un ta gahja tas, eefsch dsillahm dohmahm pagrinnis, pats ne sumadams kurr. Us zetta satikkahs tas ar weenu mihligu jaunelli, kas arridsan tik pat

noffkummis liffahs ka winsch. Pahri wahrdu parunnajufchi, tuhda wajajahs tee weens obtru pehz tahs wainas winnu noffkumfchanas. Uziba stahstija tam sawa Sultana pawehleschanu, un teize: ka winsch to dsihwibas-uhdeni no tahs fallas Boriko pawiffam par weenu pasafku turroht un ka tahs uhdens gan ne buht ne effoht dabbuhnams. Seba, ta sawa to jaumu zilweku, atbildeja winnam us tam, ka tas ta ne irr, ka winsch dohmajoht, un ka tas winnam no tahs fallas zik sumadams labprahnt wiffu isseifschchoht. Nu stahstija tas tam sawu likteni ar scheem wahrdeem: winsch effoht weena daktera Newans dehls, eefsch Sziras pilsfata. Weenâ wakkara ka tur eeraddums, effoht winsch pa eelu eedams ar sawu kohkli spehlejis. Us weenreis weena meitene lohgu atwehrufi, un luhgufi: lai winsch jel kahdu brihnu turpat ar sawu kohkli paspehletu, fo winsch arr labprahnt darrijis. Ta Wascha dehls, kas to feewifchu mihlejis, effoht no nejaufochi pa to paschu eelu nahjis, un pilns dusnibas winnu ar pliffu johbinu fahzis kult, bet schis tik lainnigs bijis no winna naggeem wessels isbehdsis, un to ar winna pascha eerohzi sturi eewainojis, un kad nu tam no winna tehwa dusnibas jabihstotees, tad tas knaschi weenu sirgu faheris no turrenes behgdams, taggad nu apfahrt maldohstees. „Kad es weenu deenu,“ stahstija tas wehl tahtak, „appafsch weena zeedru kohka no badda un faules karstunna nogurris gulleju, peenahza weens gohdigs firmais pee mannin, kas manni mihligi wajaja: kas man kaitoht, un woi winsch man ne warroht ar fo palihdseht? Es fuhdseju tam mannas wajadibas, un winsch fazzija: „effi no mannim firfuiigi sweizinahts! To tas ta peenahkahs ka es to isfalkufchu pabarroju; nahz man lihds eefsch manna namma.“ Kad es nu ta firma namna eegahju, kas bija weens kambaris eefsch angsta afnenu kalna, atraddu es tai pascha neween daschadas labbas grahmatas, bet arri pee tahs afnenu seenas schohs rakstus: „Lassitais, lai tu arr buht kas buhdams, kas tu schinni weentuliba to gudru eenahz, apzerre schohs wahrdu pareisi, un effi gudris. Gohda to Wifsaugstaku, mihlo to tikfumu un dsennees tam passak, effi sehelkfirdigs, waldi kahrumus un pahrstahwi nenoseedsibu. Tad

buh's tawas dsihwibas deenas, ir bes ta uhdens no tabs fallas Boriko, dauds us pasauls buht, un tad ne kahdas behdas pee tawas buhdinas ne peekluhs. " Patam kad es schohs wahrdu's pahr-dohmaju, teize tas firmais us mannim ta: „Mih-kais dehl's, effi mohdrigs un eespeed schihs mah-zibas dsilli tawâ sirdi!" Tam firmam par winna mahzibu rohku butfchojis, es to tomehrt waizaja: „kas tad tas uhdens no tabs fallas Boriko gan par farwadu leetu warr buht, un fur tad tahds irr atrohdam's?" „Gefsch Iwrikas, teize tas, tai Rehnina walsiiba Cowala, tur irr weens leels efers, un winna widdu pulka masas fallas, to fang to brihnuma Boriko. Turpat irr weens awoh'ts atrohdam's, un kas no winna uhdens dserr, tas tohp trihsreis jaunaks. Tas pat's awoh'ts irr ar dauds jaukeem kohkeem apaudsis, furri weenimehrt seed ur auglus nefs un to gais-fu ar faldu sinarschu peepilda. Bet tas zelfsch us to awotu tohp deenas un nakts no neganteem swehreem apfargah'ts, ta, ka ta pee-eeschana pee ta gandrihs pawiffam ne irr noteekama." — Ta panahzih'ts un zaur ehdeni un dschrenu atspirdis, schihsroh's es no ta firma, sehdohs farwan sirgam muggurâ, un maldijoh's ilgi pa ne pasihstameem klaijumeem, lihds kamehrt es us schi zella ustiffu un tewi ka farwu zella-beedri dab-buju. — Pee winna atnahfchanas eefsch Kambaie pilfata, dsirdeja Seba, ka tas dehl's ta Bascha neween farwas wahtis sadseedejis, bet arri winnam wiffu pilnigi peedewis. Idu steidsah's winsch pilns preeka, pehz firnigas schkirfchanas no Uziba, farwa zella-beedra, us Eziras, farwas rehwa semmes pilfata atpakkal, bet Uziba atkal gahja ar weenu fuggi us to semmi Iwrika. Pehdigi pehz tahda garra un grubta zella pa uhdeni un pa tufnescheem eedams, usgahja taz to eseru, furra ta falla Boriko ar to dsihwibas uhdeni atrohdam'a. Tiffai zaur leelahim dahwanahim isdabbuja winsch no kahdeem sweineekeem, ka tee winnu turp nozeltu, jebfchu tee wiffi tam augsti apdrohschinaja, ka ta falla pilna plehfigu swehriu essoh'ti, furru dehl tas dsihws ne buhschoht palift. Tamni fallâ nonahzis, staigaja winsch ilgi schurp turp meklebam's, bet ne warredams to dsihwibas awotu atrast, apgullah's winsch pilns ismisseschanas weenâ eelejâ un eenigga.

Sapni rahdijah's tam weens wezzais wihrs, kas to mihligi waizaja, fo winsch meklejoh't? Schis stahstija tam farwu wajjadsiibu un tas at-bildeja: „tew buhs to awotu dabbuht, un kad tas tew ne weigfees, tad buhs ta tawa pascha waina. Schihs fallas gallâ atraddisi tu weenu skaidru frautinu, garr ta pascha kraftu eij tik ilgi probjam, kamehrt tas eefsch dawi dallahim isfchirfees un ta weenu fallu dahrsam lihdsfigu nosih-moh's, furra widdu tas dsihwibas awots atrohdam's. Pahr to frautu irr weens tilts no mar-mora afmeneem, tas tohp no diwidefinit septi-neem plehfigeem swehreem (Leoparden) apfargah'ts. Bet pirm's tu turp noeffi, atraddisi tu us weena galbina weenu masu siltu afimentinu, to nem muttê un eij drohsch pahr to tiltu, jo tas afimentinsch darrihs tewi teem swehreem ne redsamu. Pahrgahjis tam tiltam, sinell tad bes behdas, tik dauds zif gribbi no ta awota, un nahz atkal knaschi atpakkal, bet fargees jel luhdsams, ka tu no teem jaukeem augleem kas ap to awotu farrajah's ne ehdi, jeb tohs aisteezi." Uziba no meega atmohdees tuhda dewah's us farwu zellu. Tas frauts, tas afimentinsch, tas tilts un tee swehri, wiffu atradde winsch ta, ka tam teifts bija. Tuhda ka tas dahrsâ eegahje, nahza tam no teem seedeem un augleem weena ne isteizama falda sinarscha prettum. Klachtu pee ta awota mallas kahreh's weens koh's, ar tik skaisstem augleem, ka pehz zilweka prahta skaisstaks ne kas wairs ne warr buht. Uziba ne eeraddis farweem fahrumeem pretti turretees, neh-ma to afimentina no muttes ahra, un no teem augleem norahwis ehda. Ta garfcha bij brihnum gahrda, bet wai! no ihfa laika bija tas preeks! Tee swehri tuhda winnu eeraudsijuschi ar deggo-schahur azzim dewah's tam wirfu, un buhtu winnu tuhda faplehsjuschi, ja ne buhtu tas pirnak peemimehts wezzais rahdijees, furru tee eeraudsijuschi, farwa weeta atpakkal behga. Uziba nomettees pee ta wezza kahjahim un raubadam's gauschi rahdija to schehlumu pahr farwu fahrumu ne apwaldifchanu un labbas mahzibas ne paklaw-fifchanu, bet par welti. Tas wezzais fazzija: „wiffa ta zerriba us tarwu nahfamu laimi irr nu zaur tarwu paschu waimu pagallam; fakk'i man patreizibu par mannu schehligu sirdi tawas jau-

nibas dehl, fa tewi tee swehri naw tubdal fapleh-
fufchi, eij nu, un apraudi fawu gekkibu eefsch
woentulibas.“ Pehz scheem wahrdeem nehma
tas wiinu pee rofkas, pahrwedde pahr tilku un
atnehme tam to akmentiu. Tai paschâ azzu-
mirkli pasudda falla, tilts, strauts un wifs no
wiina azzin, un tas nelaimigs Nziba atraddehs
fewi us teem kalneem Urawat. — to padarrija
fahruumu newaldifchana!!

M a h z i b a s:

- 1) Buhtu Nziba labbu padohimu klauffijs, un
fawu fahribu fawaldijis, tad buhtu tas leelu
gohdu un dauds mantas nopelnijis.
- 2) Tapehz muns buhs to meefas prahnu, tas
irr fawas kaunas eegribbeschanas un fahribas
apwaldiht, zittadi walda tabs pahr muns, un
wiffa muhsu ustizziba un labbas apneimschanas,
muhsu zerriba, mudriba un pastahwiga buhscha-
na eefsch labbeem darbeem tohp zaur tahm is-
nihzinati.
- 3) Wesseliba, laine, muhsu gohbigis wahrds
tohp par weenu newehrtigu neeka leetu pahrdohi,
kurrus pehz ne par kahdu naudu wairs ne warr

atdabbuht, un turklaht paspehlejam mehhs wehl
par to ihfu preeka brihtinu daschu mehrinu ta
dahrga dsihwibas uhdena, kas muns warr speh-
ku doht, dauds gaddus peedsihwoht. — Tahdi
irr tee fahribas augli! J. P.

S i n n a.

Râ jau latweeschu awisès sohlihts irr, tà taggadin
us dascha gohdiga latweescha luhgschanu ta Augs-
burgas Konweffione jeb tizzibas leeziba,
kurras nodohschana Augsburgas pilfatâ preeksch 300
gaddeem notikkusi, un ne fenn wiffas muhsu basnizâs
ar augstu gohdu peeminnetâ tappusi, nu ihpaschigi lat-
weeschu rakstôs tà taps druffata, fâ wiina tanni
grahmatâ stahw, fo Lehrpattas augsta fihla tschetrâs
wallodâs, prohti wahzisti, latiniski, iggaunisti un lat-
wiski islaidusi irr. Nu warrehs wiffi laudis paschi ar
azzim redseht, fo Lutters un wiina beedri mahzijujschi
un apleezinajujschi. Ja kam patiks, schahdu graham-
tinu eegahpatees, tas lai pee fawu mahzitaju eet, un
luhgt, lat wiina wahrds usrakstihhts taptu. Kad pir-
zeju deewsgan buhs faradbuschees, tad Steffenhagena
kungs scho tizzibas apleezibu rakstôs eespedihs un ta
tad wiffcem teem, kas to buhs apstellejuschi par 10
fubr. kapeikeem rohkâ nahks.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Nihgê tanni 29tâ Septembara 1830.

	Subraba			Subraba	
	Rb.	Rp.		Rb.	Rp.
3 rubli 7 1/2 Kap. papihru naudas gelbeja	1	—	I pohhs kannepu tappe makschts ar	1	—
5 — papihru naudas	1	34	I — linnu labbakas surtes — —	2	—
1 jauns dahberis	1	30	I — — flitakas surtes — —	1	60
1 puhrs rudsu tappe makschts ar	1	37	I — tabaka	—	65
1 — kweeschu	2	25	I — dselses	—	60
1 — meeschu	—	85	I — sweesta	2	—
1 — meeschu = putraimu — —	1	25	I muzza filku, preechu muzzâ — —	6	50
1 — ausu	—	55	I — — wihschnu muzzâ — —	6	75
1 — kweeschu = miltu	2	50	I — farkanas fahls	6	—
1 — bihsbeletu rudsu = miltu — —	1	60	I — rupjas leddainas fahls — —	5	—
1 — rupju rudsu = miltu — —	1	20	I — rupjas baltas fahls — —	4	25
1 — firnu	1	50	I — smalkas fahls	3	75
1 — linnu = sehklas	3	—	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
1 — kannepu = sehklas	1	—	warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
1 — kimmeneu	1	—	makfa.		

I s t z u b r u c k e n e r l a u b t.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.